

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2010. gada 16. jūnijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris un tiesneši Aija Branta un Viktors Skudra,

sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Mārtiņa Draudiņa (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 155/2010),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt par neatbilstošām Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 89. un 105. pantam vairākas 2009. gada 1. decembra likuma “Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”” (turpmāk – Grozījumi) normas, ciktāl tās paredz likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” grozījumus, kuru rezultātā ar attiecīgo nodokli tiek aplikti personu ienākumi no noguldījumiem un depozītiem kredītiestādēs, turklāt attiecinot šos grozījumus arī uz depozītiem un noguldījumiem, kas izdarīti pirms likuma pieņemšanas (turpmāk – apstrīdētās normas).

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu lieta par likuma atbilstību Satversmei ir piekritīga Satversmes tiesai.

2. Grozījumu 6. pants citastarp paredz izslēgt likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9. panta pirmās daļas 3. punktu. Līdz tam šis punkts noteica,

ka gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti ieguldījumi no noguldījumiem un depozītiem Latvijas Republikā un citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs reģistrētajās kredītiestādēs un krājaizdevu sabiedrībās, kā arī ienākumi no hipotekārajām ķīlu zīmēm.

Vienlaikus Grozījumi papildina likumu “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” ar vairākām citām normām, kuras regulē nodokļa ieturēšanu no minētajiem ienākumiem, arī 8. panta trešās daļas 13. punktu un 16.¹ pantu.

8. panta trešās daļas 13. punkts noteic, ka pie pārējiem fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti procentu ienākumi un tiem pielīdzināmie ienākumi, arī ar procentu ienākumu saistītie ienākumi.

Savukārt 16¹. panta devītā daļa paredz:

“Par procentu ienākuma gūšanas dienu un attiecīgi arī par procentu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad fiziskajai personai rodas tiesības neierobežoti rīkoties ar attiecīgo ienākumu saskaņā ar noslēgto līgumu vai likumu un attiecīgais ienākums kļūst pieejams šai personai tās norādītajā veidā un kārtībā.”

No pieteikumam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs 2009. gada 15. janvārī noformēja depozītu uz termiņu līdz 2010. gada 15. janvārim ar gada procentu likmi 8,55 procenti. Procentu ieskaitījumi viņa kontā notika reizi mēnesī. No pēdējā procentu ieskaitījuma 2010. gada 15. janvārī saskaņā ar apstrīdētajām normām tika ieturēts nodoklis.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas aizskar viņam Satversmē noteiktās pamattiesības uz īpašumu, jo šīs tiesības ietverot arī tiesības uz likumīgi noslēgta depozīta augļiem. Apstrīdētās normas 10 procentus no šiem augļiem paredzot “nolaupīt”. Turklāt apstrīdētās normas ar atpakaļejošu spēku tiek attiecinātas arī uz noguldījumiem, kas veikti pirms to spēkā stāšanās un līdz ar to neatbilstot no Satversmes 1. panta izrietošajam tiesiskās paļāvības principam. Noslēdzot minēto līgumu 2009. gada janvārī, Pieteikuma iesniedzējs esot paļāvies, ka saņems konkrēta apmēra summu 2010. gada janvārī, taču apstrīdētās normas viņam to liedz.

3. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts un 19.² panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības iesniegt pieteikumu (konstitucionālo sūdzību) par likumu atbilstību Satversmei tai Satversmē noteikto

pamattiesību aizskāruma gadījumā, tas ir, kā konstitucionālo sūdzību. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, tikai ievērojot Satversmes tiesas likuma 19.² panta prasības.

3.1. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai, bet 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā pamatot, ka ir aizskartas Satversmē noteiktās pieteikuma iesniedzēja pamattiesības. Pieteikumā ir sniegts pamatojums Pieteikuma iesniedzēja viedoklim par to, ka atsevišķas apstrīdētās normas aizskar viņam Satversmes 105. pantā noteiktās pamattiesības.

3.2. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādi nepastāv. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka Pieteikuma iesniedzējiem nepastāv iespējas aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta prasībām.

4. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda pieteikuma juridiskais pamatojums.

4.1. Pieteikumā ir sniegts juridiskais pamatojums Pieteikuma iesniedzēja viedoklim, ka Grozījumu 6. pants daļā par likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9. panta pirmās daļas 3. punkta izslēgšanu un likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. panta trešās daļas 13. punkts un 16.¹ panta devītā daļa (ciktāl tie paredz ar attiecīgo nodokli aplikt personu ienākumus no tādiem noguldījumiem un depozītiem kredītiestādēs, kas veikti pirms Grozījumu pieņemšanas) neatbilst Satversmes 1. un 105. pantam.

4.2. Pieteikumā ir izteikts kritisks viedoklis par vairākām citām likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normām, taču nav sniegts juridiskais pamatojums par šo normu neatbilstību konkrētiem Satversmes pantiem.

4.3. Pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu neatbilstību Satversmes 89. pantam.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu “Par 2009. gada 1. decembra likuma “Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”” 6. panta (daļā par likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9. panta pirmās daļas 3. punkta izslēgšanu) un likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. panta trešās daļas 13. punkta un 16.¹ panta devītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam” pēc Mārtiņa Draudiņa konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 155/2010).

2. Atteikties ierosināt lietu par 2009. gada 1. decembra likuma “Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 89. pantam pēc Mārtiņa Draudiņa konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 155/2010).

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2010. gada 16. augustam iesniegt Satversmes tiesai savu atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kūtris